

الله\_بن آديلا

ظفر نغمه لرى

شاهناز شاهين

كؤچورن و حاضيرلايان: على اصلانى



ناشر کتاب‌های خواندنی

## ظفر نغمه لری

شاعر: شاهناز شاهین

کوچورن و حاضیر لایان: علی اصلانی

طرح جلد: کانون فا

نشر: شطرنج

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۶۶۴۱-۴۵-۶

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

قیمت: ۱۵۰ مین تومن

---

کلیه حقوق مادی و معنوی اثر محفوظ و در اختیار ناشر است.

نشر شطرنج-میان‌دوآب-خیابان طالقانی-شماره ۱۶-تلفکس ۰۴۴۴۵۲۲۳۳۷

## اون سوز

شاهناز شاهین - بابایئوا شاهناز فیضوللا قیزی ۱۹۵۶ ایلده آذربایجان رٚسپوبلیکاسی نین صابیراباد رایونو، اولاجالی کندینده آنادان اولموشدور. ۱۹۷۹ ایلده آذربایجان دؤولت طیب اونیورسیتتینی بیتیرمیشدیر. مختلیف یئرلرده حکیم، سونرا باش حکیم، ۲۰۰۷-۲۰۱۹ ایللر آرا سیندا صابیراباد رایون ایجرا حاکمیتی باشچیسی نین مواونینی وظیفه سینده چالیشمیشدیر.

آذربایجان یازبچیلار و آذربایجان ژورنالیستلر بیرلیکلری نین عضوو، پرتزیدنت و بئین الخالق رسول رضا موکافاتی لاورئاتیدیر. دوققوز کیتاب مؤلفیدیر، شعرلری تورک، روس، اؤزبک و اسکی آذربایجان دیلینه چٚوربله رک همین اؤلکلرین قزئت و ژورنالاریندا چاپ ائدلمیشدیر.

شعرلری بیشکنکده "معاصر آذربایجان شعرلری" اونتولوگیا سلندا یئر آلمیشدیر.

اثرلری

"اورگیمه دوشن ایشیق" ۲۰۰۵، آوروپا نشریاتی

"بو شکیل منه بنزمیر"، ۲۰۱۰ شمس نشریاتی

"موباریز"، ۲۰۱۱ یازیچی نشریاتی

"سید اومو خانیم و بئش کیمسنه اوجاغی"، تکنور نشریاتی

"او سؤزه جن... " ۲۰۱۷ علم و تحصیل نشریاتی

"او سؤزه جن"، ۲۰۱۸ تهران شهری، یاشار قلم نشریاتی

"خوجالی نین سروری"، ۲۰۲۰ علم و تحصیل نشریاتی

"ظفر نغمه لری" ۲۰۲۱ ایضا نشریاتی

"زافتر ناغمئلئرى" ۲۰۲۳، توركييى، فئرفير نئرياتي  
"صايبىراباد شهيدلرى" علم و زكا" نئرياتي  
"شوشا حاقى" ۲۰۲۲، ايمضا نئرياتي

## ایچیند کیلر

بویوک آذربایجان تورپاغیندانام / ۷

وطن منیم کونلومده سن / ۹

وطنیم هئی ... / ۱۱

آرخامجا سو سپ آنا / ۱۳

قربانام / ۱۵

ماتم یاراشما بیر قهرمانلارا / ۱۷

بو قاچقینی اوباسینا قایتاراق / ۱۹

آیریلیغی کیملر سالدی / ۲۲

شوشام منیم / ۲۴

وطنسیز اولماسین / ۲۶

دئمه سینلر آذربایجان تکلہ نیب / ۲۸

سون ساواشا فرمانیم وار / ۳۰

غالیب اوردونون عسکری / ۳۱

یولون هارادیر؟ ... / ۳۳

یوللار کئچر قاراباغدان / ۳۷

ظفر نغمه لری / ۳۹



## بؤیوک آذربایجان تورپاغینداناام

کیم بؤلوب دنیانی بئله یوز یئرہ،  
 آد دا باغیشلایب شهرہ، کنده.  
 یارادان اللهدی، آبییران بنده،  
 سوروشما بو ائلین هاراسینداناام،  
 بؤیوک آذربایجان تورپاغینداناام!

ائشیتمه میسنمی بئله مثل وار  
 ائلین نه او باشی، بو باشی اولار.  
 وطنسیز آداما دنیا دار اولار،  
 بختی دویون دوشن قاراباغداناام،  
 بؤیوک آذربایجان تورپاغینداناام!

بو وطن بؤیودوب سودویله بیزی،  
 وئریب دوزوموزو، چؤرگیمیزی.  
 ایکییه بؤلبلر اورگیمیزی،  
 تبریزدن، گؤیچه دن، ناخچیوانداناام،  
 بؤیوک آذربایجان تورپاغینداناام!

دشمن آت اوینادیب وطن باغیمدا،  
 گولو خرمن ائدیب گلستانیمدا.  
 سرحدلر قوروبدو اؤز تورپاغیمدا،  
 جاوادخان، ستارخان هاراییندانا،  
 بؤیوک آذربایجان تورپاغیندانا!

دریسی سویولان نسیمی-منم،  
 حراجا قویولان اؤلکهسی-منم،  
 بابکین ووروشان حاق سسی منم،  
 یارالی آرازین قیراغیندانا،  
 بؤیوک آذربایجان تورپاغیندانا!

الله رواج وئرسین، آلقیش او گونه،  
 سرحدّه گول بیتسین دیرک یئرینه،  
 گوئیدن نور النسین وطن ملکونه،  
 شهریار، بختیار صداسیندانا،  
 بؤیوک آذربایجان تورپاغیندانا!



## وطن، منیم کۆنلومده سن

آنا یوردوم، گۆزل وطن،  
هر نعمتدن ازل وطن.  
سن روحوسان، منسه بدن،  
وطن، منیم کۆنلومده سن!

یئرده اولوم، گۆیده اولوم،  
آن اوزاق اؤلکهده اولوم.  
بیل کی، هارا دوشسه یولوم،  
وطن، منیم کۆنلومده سن!

سن دنیا یا باخان گۆزوم،  
دیلمده ان دادلی سۆزوم.  
شیرین نغمم، اودوم، کۆزوم،  
وطن، منیم کۆنلومده سن!

نہ آئینیب ساتیلانسان،  
سن سنگریم، شاه قالامسان.  
هم آنامسان، هم بالامسان،  
وطن، منیم کؤنلومدهسن!

## وطنیم ہئی...

جنگاورلیک داستانیام،  
 اوخویانیم، بیلہ نیم ہئی...  
 سون ہاراییم ایچیمدہ دیر،  
 گۆز یاشیمی سیلہ نیم ہئی...

داغیم-داغیم داغلانمیشام،  
 بیرجہ سیمہ باغلانمیشام.  
 سرحد کیمی یوخلانمیشام،  
 گندنیم ہئی، گلنیم ہئی...

حاق بوغولور قان گؤلونده،  
 تولکولر آسلان یئرینده.  
 کحلنہ قالخان یئرینده،  
 دشمن باغری دلہ نیم ہئی...

بو یورد یادا داد اولامماز،  
قاری دشمن دوست اولامماز.  
قیلینج قیندا بوغولامماز،  
اره نیم هئی..، وطنیم هئی!...

## آرخامجا سو سپ، آنا

دئمه او جانی نین بیر دنه سییم،  
 من وطن کلمه سی، حاقین سسییم.  
 گئری غالب کیمی بیل دؤنه سییم،  
 کؤورله-کؤورله باخما اوغلونا،  
 آرخامجا بیر اوووج سو سپ، آی آنا.

بیر آی ایشیغینا بورونر یولوم،  
 تانریدان گوج آلا، بو کولمز قولوم.  
 آنا، ایگیدلردی باخ ساغیم، سولوم،  
 بیزی حفظ ائیله یر ائتدیگین دعا،  
 آرخامجا بیر اوووج سو سپ، آی آنا.

دشمن مسکن ائدیب وطن ملکومو،  
 گرک ویران قویام اونون یوردونو.  
 گمان گویده الله، یئرده اوردوموز.  
 غیرتلی اوغوللار چیخسین میدانا،  
 آرخامجا بیر اوووج سو سپ، آی آنا.

گنڊيرم، بو يولدان دؤنن دئييليم،  
 من ظفر چالماميش گلن دئييليم.  
 اوغول تک وطنه بو گون گرهيم،  
 ياغي پئشمان اولار دوغولدوغونا،  
 آر خامجا بير اوووج سو سپ، آی آنا.

## قربانام

داماریندا غیرت آخان ایگیدیم،  
 یاغی گۆزه اوخ تک باتان ایگیدیم.  
 دؤیوشلرده پولاد تکی برکیدین،  
 وطن بویدا حسرتینه قربانام،  
 وقارینا، شهرتینه قربانام.

نَرَه چکسن، داغا-داشا اون دوشور،  
 قورخاق دشمن هئی کیچیلیر، بزوشور.  
 طالعیمیز آغ گونلرله گۆروشور،  
 اوزه گولن نوراغینا قربانام،  
 اؤ، اوچ رنگلی بایراغینا قربانام.

سویوق سنگر نفسیندن اود آلیر،  
 آنا تورپاق قدمیندن گوج آلیر.  
 ایندی سنی بوتون دنیا تانییر،  
 باغلادیغین الفتینه قربانام،  
 ائل یانیندا حرمتینه قربانام.

شمال، جنوب اۋز وطنیم، اۋز ائلیم،  
آیری دوشن اۋز چیچه ییم، اۋز گولوم.  
آزادلیغا تشنه اولان بلبلوم،  
آل گونشلی سحرینه قربانام،  
ظفر دونلو باھارینا قربانام!



## ماتم یاراشماییر قهرمانلارا

گۆزونه نم چکیب، یانیب آغلاما،  
 غملی گۆر کمینله سینه داغلاما،  
 بیاض ساچلارینا قارا باغلاما،  
 ائی شهید آناسی، مغرور اول، داها  
 ماتم یاراشماییر قهرمانلارا...

وطن دئییب، دؤیوشلره گیره نین،  
 قان اوددوروب، یاغی لشی سره نین،  
 ناموسونو جانندان عزیز بیله نین،  
 گونده یوز یول باش اییرم روحونا،  
 ماتم یاراشماییر قهرمانلارا...

قارت دشمنه بیر داها دوست دئییلمز،  
 مرد ایگیدلر اولر، آما اییلمز.  
 جان وئردیگین تورپاق بیر ده بؤلونمز،  
 آند ایچیریک بو تۆکولن قانلارا،  
 ماتم یاراشماییر قهرمانلارا...

آنا یوردوم چوخ سیناقدان کئچیبیدیر،  
 تورپاغیمیز شهید قانی ایچیبیدیر.  
 اوغوللاری حاق یولونو سئچیبیدیر،  
 گول چیچک سپیلیر بو گون یوللارا،  
 ماتم یاراشماییر قهرمانلارا...

ماتم لباسینی سویون ، ائل قیزی،  
 سئویندیرمه ایمانسیزی، دینسیزی.  
 قان ایله یازمیشیق تاریخیمیزی،  
 بو وطنه سپر اولان جانلارا،  
 ماتم یاراشماییر قهرمانلارا...

## بو قاقچینی اوباسینا قایتاراق

دوست بیلدیگی یاغی گلیب اوستونه،  
 دایانیبیدی تورپاغیمین قصدینه.  
 قوچ کوراوغلوم، هاراییمما گلسنه،  
 بو قاقچینی اوباسینا قایتاراق.

جئیران گۆزلو بولاقلاری آسیردی،  
 توستولهین اوجاقلاری آسیردی.  
 بوردا جسمی، اوردا جانی آسیردی،  
 بو قاقچینی اوباسینا قایتاراق.

گۆزلی نین یوخوسو دا دیدرگین،  
 محبتی، سئوگیسی ده دیدرگین.  
 بطنینده کی کۆرپه سی ده دیدرگین،  
 بو قاقچینی اوباسینا قایتاراق.

نہ ایشینین، صنعتی نین آدی یوخ،  
 نہ قازانیب یئدیگی نین دادی یوخ.  
 اؤزگه یئرده قیزینماغا اودو یوخ،  
 بو قاچقینی اوباسینا قایتاراق.

کیپرک یومسا، اوباسیدی رۇیادا،  
 سونالارین سوناسیدی رۇیادا.  
 بو درد ایله یاناسیدی دنیا،  
 بو قاچقینی اوباسینا قایتاراق.

بو دنیا، گئدنلری نگاران،  
 شهید روحلو ارنلری نگاران.  
 کؤمک ائله، سن ائی بیزی یارادان،  
 بو قاچقینی اوباسینا قایتاراق.

قربان دئییب، عهد ائله یین آنا وار،  
 نئچه ایلدی یول گۆزله یین سونا وار.  
 عمر دئییل، بیر آز مهلت اومان وار،  
 بو قاچقینی اوباسینا قایتاراق.

ایگیدلریم لاجین، شوشا قالاسی،  
یاغیلارین قوللارینی بوراسی.  
ائی ملتین اولو اؤندر آتاسی،  
بو قاچقینی اوباسینا قایتاراق.  
۱۹۹۸، مای

## آيريليغى كيملر سالدى

ائليم-گونوم، ائليم-اوبام،  
 سسيم-اونوم، يوردوم، يووام،  
 ديش گؤينه دن سو يوم، هوام،  
 آيريليغى كيملر سالدى!؟

كيم سو قاتدى آشيميزا،  
 قورد چيخارتدى قارشيميزا...  
 سيغال چكيب باشيميزا،  
 كور قويويا كيملر سالدى!؟

عوضسيزدى بوز بولاغيم،  
 داغ دؤشونده گولياناغيم.  
 قويوم گلديگيم اوجاгин،  
 ايستيسينه كيملر چاتدى!؟

اویوم-اویوم اویولدو گۆز،  
شاققالاییب دئدیلر، دؤز!  
درد گؤیرتدی سینمده سؤز،  
آیریلیغی کیملر سالدی...

## شوشام منیم

(قاراباغین اشغالیندان سونرا باکیدا  
 شوشا رئستورانی آچیلیمیشدی...)  
 داغ باشیندا آچان چیچک،  
 یاد نفسدن سولان چیچک.  
 دادلی رؤیا، غملی گئرچک،  
 بلالیسان، شوشام منیم.

بَمدَه "سَگاه"، زیلده "قَاطار"،  
 هر پردنده معجزه وار.  
 کیملر آلا، کیملر ساتار  
 سؤالیسان، شوشام منیم.

قاراباغیم، سمند آتیم،  
 کحله نینه بیر ده یاتیم.  
 جیدیر دوزونده بساطیم،  
 اولمالیسان، شوشام منیم.



سيزيلدايير كؤنول سيمي،  
باخ، يئتيشدى قصاص دمي.  
اوزئير، بلبل، خان عمي  
سوراقليسان، شوشام منيم.

سن وطنين بلور قاشي،  
تبريزيمين قان قارداشي.  
قوي دئمه سين سنه ناشي،  
باكيليسان، شوشام منيم...

## وطنسيز اولماسين

منيم بو دنيا دان بير ديله ييم وار،  
 وطن باغي گول-چيچكسيز اولماسين.  
 لاپ اثر كن ياغسا دا ساچلارينا قار،  
 قادين قلبى محبتسيز اولماسين.

قارانقوشلار ياز سوراغى گتيرسين،  
 چمنلرى لاله، نرگيز بيتيرسين.  
 سئونلرى بير-بيرينه يئتيرسين،  
 داغلار باشى دومان، چنسيز اولماسين.

يوز قايعى نين آراسيندا ايتسه ده،  
 گئجه سيني گوندوزونه قاتسا دا.  
 وار-دولتى بير قوروجا آدسا دا،  
 شاعر قلبى هئج الهامسيز اولماسين.

ایگیدلری نر بیلکلی، ار اوغلو،  
 هر بیرسی میداندا قوچ کوراوغلو.  
 نگارلارین سئوگیسیندن یاراقلی،  
 حیات قیسا، عمر دمسیز اولماسین.

دعادیرمی، شعردیرمی یازدیغین،  
 کلمه-کلمه سطرلره دزدویون.  
 دوغما یوردون سماسیندا سوزدویون،  
 شاهناز، قوش دا کاش وطنسیز اولماسین.

## دئمه سینلر آذربایجان تکله نیب

حلال الله قورولموشدو بیر زامان،  
هم عریشی، هم آرغاجی کهنه لیب.  
بوتون قوناق-قاراسینا بس ائدن،  
حیات ادلی بار آغاجی بئله نیب.

اوتاق-اوتاق، خانه-خانه بؤلوندو،  
کوت بیجا قلا مرد سینه سی دَیندی.  
قارا قانی داغا-داشا چیلندی،  
ایندی یولو سرت یوخوشا دیکله نیب.

وطن اوغلو، قاراباغیم داردادی،  
بلبل پئریک، حکمرانلیق ساردادی.  
اُشیدن کوراوغلو میدانادی،  
یاغیلارین قوش اورگی سَکسه نیب.

عرشی توتان بیر اللهیم دا حاقدیر،  
کربلادا آخان قانیم دا حاقدیر.  
چک لشکری دؤرد بیر یاندان، دی واختدیر،  
دئمه سینلر آذربایجان تکلہ نیب!

## سون ساواشا فرمانیم وار

بو سونونجو سفر دئییل،  
یاغییلا چوخ حسابیم وار.  
بیر کهر آت گؤندر منه.  
اور گیمده مرادیم وار.

هوالار باریت قوخولو،  
یوللار هله ده قورخولو.  
باریمچیق قالان ناغیلی،  
بیتیرمه یه گمانیم وار.

بو یارا قان وئریر هله،  
وطن قربان وئریر هله.  
کوراوغلویا خیر ائیله،  
سون ساواشا فرمانیم وار!...

## غالب اوردونون عسکری

(قاراباغ، ۲۰۱۶-جی ایل، لعلتپه یوکسکلیگی اوغروندا گئندن

دۆیوشلر زامانی شهید اولان اوغوللارا اتحاف ائدیرم)

گولله باشیندان دییب،

گتیر اوپوم، ساغالسین.

سونرا بیر دامجی قاندان،

نئچه ایگید دوغولسون!

داغیت، پوز سرحدلری،

جانینلا قور تزه دن.

قاراباغدان تبریزه،

گوؤیچه دن دربنده جن!

آدیمی نین سسیندن،

گوئی تیتره سین، یئر آسین.

امر ائت، یاغی اوستونه،

داغلار قالخیب یئریسین!

الیرینله داغیلین،  
 ظلمون، ستمین ائوی.  
 سن ائی غالب اوردونون،  
 یئیلمهین عسکری!...



## یولون ھارادیر؟ ...

غمه سیغینان یولچو،  
غمله اووونان یولچو،  
نامرد قونشو الیبله،  
قلبی داغلانان یولچو،

یولون ھارادیر بئله؟  
ائی گۆزلری اویولوب،  
قوشا قولو چاتیلان.  
سونگولره تاخیلیب،

آتشلره آتیلان،  
دویونلنمیش باختمیسان؟  
تورک ادلی گناھمیسان؟  
یئرله گۆی آراسیندا،

نه ناچار دایانمیشان،  
 یولون هارادیر بئله؟  
 یوردوندان قووولانم،  
 عذابلا دو یولانیم،

بو یولدا چن-دومان وار.  
 نئچه شبهه، گمان وار.  
 بیر ملک لباسیندا،  
 هاچا دیللی ایلان وار،

یولون هارادیر بئله؟..  
 بو یوواسیز، یوردسوزون،  
 بو اوجاقسیز، اودسوزون.  
 حاق قانلا یویولسا دا،

الینده اللهسیزین.  
 آیاق ساخلا، آی گئدن،  
 آرخا وطن، اؤن وطن...  
 یولون هارادیر بئله؟..

بئله قالماز بو دوران،  
 کئچر، دَیشر زامان.  
 شاه بابامین قیلینجی،  
 سییریلان گون قینیندان،

یادلارین قیسقیردیگی  
 یاد سسله هورن تازی  
 دابانینا توپوروب  
 ایتیلر تورپاغیندان.

آغری داغین باشیندا،  
 ایروان تونقال چاتار.  
 او تایدا تبریز، مرند  
 بو بساطا قاتیلار...

بو تورپاغین قصاصی،  
 قیامته قالماز کی...  
 سون دؤیوش، سون غلبه،  
 بیزیمکیدیر، بیزیمکی!..

یولون هارادیر دئییه،  
 سوروشسالار او زامان،  
 باشینی اوجا توتوب،  
 دی- بؤیوک آذربایجان!

## یوللار کئچر قاراباغدان

قار یاغیبدی، چیخاق بیر آز اوشویک،  
قاناد وئرسین قوشلار بیزه اوچوشاق.  
بئلمیزی گۆی اوزویله قورشایاق،  
چالما چکک آلنیمیزا دومانان.

سنگر-سنگر، لاغیم-لاغیم دولاناق،  
ایگیدلردی سولوم-ساغیم... دولاناق.  
بوردا هله چایلار، سولار بولانیق،  
اوردا هله بیر وطن وار نگاران..

یوللارینی بنده ووروب بد اللر،  
یوخوسونو قاریشدیریر یاد اللر.  
نر اوغوللار سلاحلانیب گلرلر،  
امر وئرسه بیر گون عالی باش کومانان.

شوشانین داغلاری اولار تماشا،  
گۆزلر بورونر توله، قماش.  
دوغما ائلی قاریش-قاریش دولاشیب،  
یوللار کئچر یئنه دوز قاراباغدان...

## ظفر نغمه لری (پوئما)

هر گون قولاغیمی بیر سس اوخشاییر،  
 کۆنلومه یوز بویا چکن چاغیریر.  
 روحونو وطنین روحونا قاتان،  
 جانینی بایراغا بوکن چاغیریر.

سئوینیر هر چیچک، هر یارپاق، هر گول،  
 بو قایا سسله ییر، او داغ چاغیریر.  
 موروودان او اوزه سوزور خیالیم،  
 بوتون وارلیغیلا تورپاق چاغیریر.

قصاص دئییب دوروب گۆر نچه ایلدی،  
 مزاری داغیلان روحلار چاغیریر.  
 آپاریر قان ایزی اوزو شوشایا،  
 دیدیلیمیش بدنلر، باشلار چاغیریر.

آغری-آغری کثیر آغریلاریم دا،  
 گۆزلرده چیرتلیان یاشلار چاغیریر.  
 او، داش یادداشینا قربان اولدوغوم،  
 دره لر ال ائدیر، داشلار چاغیریر.

سنگردن سنگره قونور قوش کیمی،  
 مظفر اوردونون غالب عسکری.  
 باشی نین اوستونده اوچرنگلی بایراق،  
 بیخیر سرحدلری، آشیر سدلری.

اینسان تک دیل آچیر هر جیغیر، هر ایز،  
 جنگی هارا ایلییر، سگاه چاغیریر.  
 گئت، سنه، ایگیددیم، اوغورلار اولسون،  
 سنی او مقدس صاباح چاغیریر...

\*\*\*

خیر-دعا وئر، آنا،  
 یئتیشدی قصاص آنی.



تۆكمه يه دشمن قانين،  
قاراباغا گئديرم.

گۆزله مكدن اوسانديق،  
تا كئچسین بو اوزونتو...  
حاقین الیندن توتوب،  
قاراباغا گئديرم.

يور دوم یوخوما گیریر،  
قصاص دئییب سسله ییر.  
جهاد بیزی گۆزله ییر،  
قاراباغا گئديرم.

فضولی، آغدام، لاچین،  
شوشا یولماسین ساچین.  
چک دوماندان چالمانی،  
قاراباغا گئديرم.

اوردوم یئنیلمز، متین،  
 دنیا گۆرسون قدرتین.  
 قانا قاندی نیتیم،  
 قاراباغا گئدیرم.

بو سون دؤیوش، سون داوا...  
 قاراباغ آلیناجاق!  
 دنیا تورکون اولوبدو،  
 یئنه "تورکون اولاجاق"...  
 خیر-دعا وئر، آنا،  
 قاراباغا گئدیرم!..

\* \* \*

بو دا بیر جوهره آغریدی...،  
 جیخیب جانیمدان گئدیر،  
 گئدیر عسکرلییه.  
 قانیمین قاتی تضییقی ده

بو صاباح یئریندن هولناک قالخیب  
گئتدی عسکرلییه.  
دونن قونشو کنده شهید گلدی،  
غضبیم بیر آز دا کؤروکلندی،

موندی کحلن آتین،  
سوردو عسکرلییه.  
دوننکی اوشاقلار،  
بیغی بورما ایگید اولدو.

دده لردن، بابالاردان  
یئترینجه او یود آلدی،  
آلدی، گئتدی عسکرلییه.  
گئتدی دوستوم، گئتدی قونشوم،

نچہ اوزاق، یاخین تانیشیم..  
 سانکی کندین تن یاریسی  
 گتدی عسکرلییہ.  
 اوردوموز دا اللہ وئرسین،

یئری یئریندن اوینادیر.  
 داماردا قانی جوشدورور،  
 آغلی باشیندان اوینادیر.  
 هر گون غالب اوردوموزدان،

ظفر اوستدن ظفر گلیر.  
 اسیر یوردلار آزاد اولور،  
 اور کلره فرح گلیر.  
 مردار چکمه لر آلتیندان،

جانی قورتاریر تورپاغین...  
 رنگی آچیلیر تورپاغین...  
 باشی اوجالیر تورپاغین..  
 آذربایجان بایراغینی

قالدیریر باشی اوستونه.  
 چکیر شهید بالاسی نین،  
 مبارک نَشی اوستونه...  
 دؤیوشلره شیر تک گیریر،

یوردومون جسور عسکری.  
 بیر هجوملا قالاقلانیر،  
 لش اوسته دشمن لَشری.  
 ائل-ائل، ماحال-ماحال گزیر،

آدی شانلی اوردوموزون.  
 تاریخی تزه دن یازیر،  
 آددیملاری اوردوموزون...

\*\*\*

آغیر استحکاملاری،  
 یاریب کئچیر اوردوموز.  
 دشمنی بیچیب یئره

سریب کئچیر اور دوموز.

درونلار اؤلوم حکمو  
 اوخویور گویدن یئرہ.  
 جانینا قورخو دوشور،  
 اور گینہ ولولہ.

آتیب قاجیر هر شئی  
 سلاح-سورسات..، تئکنیکا..  
 میداندا دوشوب قالیر  
 بوش جسارت، بوش پاپاق...

بیر آتیشلا بایرا کدار  
 یوز جانی بیردن آلیر.  
 بیر بؤلویون یئرینده  
 ایری بیر چالا قالیر.

بو مبارز، بو فرید،  
بو پولادین قصاصی.  
آذربایجان عسکری  
تاریخ یازیر، قیصاصی!..

کنفی کؤک، داماغی چاغ،  
روحو یوکسک عسکریم.  
قلبی نفر تله دولو  
حاقا سؤیکک عسکریم

دؤیوشلره شیر کیمی،  
پلنگ کیمی آتیلیر.  
زهمیندن یئر تیتیرگیر،  
گؤیلر اؤیور آدینی.

شیمشک تک چاخیب کئچیر..،  
تزییم ائدیر داغ-دره.  
بیر یول چکیر ظفره،  
آذربایجان عسکری!

\* \* \*

ياخينا، اوزاغا مرميلر دوشور،  
 اۇلوم بو ميداندا ماريغا دوروب.  
 گولله ياغيش كيمي تۇكولور يئرە،  
 نئچه جاوان عمرو ياريدا قويور.

أل آلدن ياپيشير، اورك اوركدن،  
 هر عسكر بير اوردو، اوردو بير عسكر.  
 باخمايب آلدیغی يارالارينا،  
 يئنە دە دؤيوشه آتيلير عسكر.

كئچيلمز داغلاری قالخیر عنادلا،  
 بير الی قايدا، بیری تتیکده.  
 او قوچ کوراوغلودور، باشقا کیم اولار،  
 بئله شجاعتده، بئله اورکده...



قانلا سوواریلیر، قانلا یویولور،  
 قاراباغ قان ایله آلیر دستماز.  
 بو حاق ساواشیدیر، قوی بیلسین دنیا،  
 حاق یولون یولچوسو پئشیمان اولماز...

\* \* \*

جبهه‌نی دوشونورم...  
 کۆنلوم خیال آتیندا.  
 ایندی اون ایگید چیخیر،  
 بیر بوز داشین آلتیندان.

بیر بدنن گؤیریر،  
 وورولان یئردن چیخیر.  
 گؤیده گونشدن یاغیر،  
 یئرده بولوددان چیخیر.

یئردن، گۆیدن گوج آلیر،  
 آذربایجان عسکری.  
 سمایا کمند آتیر،  
 آذربایجان عسکری.

اؤنده عالی باش کوماندان  
 او آر اوغلو ار دوروب.  
 قارداشی اردوغان دا،  
 دئییر قورخما، وور..، دوروب.

اؤز طالعیینی یازیر،  
 اؤز الی ملّتیمین.  
 دنیا اؤنونده ماتدی،  
 اؤردومون قدرتی نین.

دابانینا توپوروب،  
 قاجیر دینسیز ارمنی.  
 یادلارین قیسقیردیغی،  
 یورد-یوواسیز ارمنی.

اوچرنگلی بایراغیمیز  
تئلله نیر قاراباغدا.  
بو گون تورپاق اؤزو ده  
عسکردی قاراباغدا.

هر کسینلن عزادان،  
گؤر نچه باش گؤیریر.  
قدم قویدوغون یئرده،  
چؤل گولور، داش گؤیریر.

گئت، سنیندی قاراباغ،  
او اود-اوجاق سنیندی.  
او توی-بساط سنیندی،  
گئت، ایندی واخت سنیندی...

باشين اوستونده الله،  
 تانرى سنى قوروسون.  
 گونشيين اولادلارى  
 بو وطنى قوروسون!...

\* \* \*

ائى داھى فضولى نين آدينا اولان شېھر،  
 نادرست اللر ايله ھر شئىي تالان شېھر.  
 گئجھ-گوندوز ساچ يولوب يئله سوووران شېھر،  
 سيل گوزونون ياشىنى، قالخ آياغا، گلميشيك!

گۇستر يارالاريني، دنيا گۇروب اينانسين،  
 كۇر گۇزلره ايشيق وئر، بلکه گۇروب اوتانسين.  
 تالانسين ظلمون ائوى، ائوين تک ياغمالانسين،  
 اوددوق حاق ساواشىنى، وئر ساداغا، گلميشيك!

سنی کۆرپه اوشاق تک بۆیودریک، داریخما،  
 سویوموش اوجاغینی ایسیدریک، داریخما.  
 یئنه بیرگه شادلانیب، سئوینریک، داریخما،  
 باخیب دۆنر غروردان اورک داغا، گلمشیک!

ایلاهی اۆزو یازیب تورکه غالب قسمتی،  
 ایستیقبالی، ظفری، بو شانی، بو شهرتی.  
 داغیلدی ظلمون ائی، قورماغا مهر-الفتی،  
 دوغما یورد-یووامیزا-قاراباغا گلمشیک!..

\* \* \*

داش اوسته داش قویماییب،  
 اۆزو بایقوش اولانلار.  
 اوتوز ایلده میکروب تک،  
 یوردوموزا دولانلار.

نه یئری وار، نه یوردو،  
 دیغا اوغلو دیغانین.

قادین دئییل، آنا یوخ،  
شیطان، ابلیس دوغانین.

مکریندن، حیلہ سیندن،  
الله دا باش آچاممیر.  
چاشدیر بیدی دنیانی،  
بو ایلانلار، چایانلار...

اللهین ائوینی ده،  
دونوز خانا ائدیبلر.  
جانلی، جانسیز نه وارسا،  
ظلم، ایشگنجه وئریبلر.

باربارلیق، واندالیزم،  
قاینندان گلیر "یان"،  
گئدیپ گلن نفسی،  
کؤکله نیبیدی یالانا.

یاشادیغی ائویمی،  
 اوتاغیمی یاندریر.  
 مئشه لری اودلاییر،  
 آغاجلاری یاندریر.

گوئه توستو تک قالخان  
 بو تورپاغین آهیدی.  
 شهیددی بوردا هر شئی،  
 هر شئی آغیر یوخودو...

\*\*\*

قاری دشمن غضبینی،  
 حرصینی قوسور ایندی ده.  
 آجیغینی آغاجلاردان،  
 ائولردن چیخیر ایندی ده.

سویور، تالاییر، سونرا دا  
 اؤلوری یاندیریب چیخیر.  
 آذربایجان بدخواه‌لارا  
 یئنه ده زیروه‌دن باخیر.

نئی وارسا ییغیشدیریر...  
 کهنه، تزه پالتارینی،  
 اوجوز، نیمداش پالازینی...  
 لاپ "اونیتاز"ینی گۆتورور،  
 آما..

کۆرپه‌سینی قویوب گئدیر!

قبردن اولو چیخاریر،  
 اوجاقدان کولو گۆتورور.  
 قییمیر اللهین ایتینشاهناز شاهین  
 اؤنوندن یالی گۆتورور...  
 رد اولوب گئدیر ارمنی!



دؤیوش میدانیندا قالان،  
شھیدی وئجینه دئیل.  
ائتدیگی جنایتلرین،  
شاهدی وئجینه دئیل..

اللھدان قورخوسو یوخدو،  
ایچینده آغریسی یوخدو.  
آختار، سؤزونون ایچینده،  
بیر کلمه دوغروسو یوخدو...

آستا-آستا کؤکس اؤتوروب،  
تورپاق دیکلدر بئلینی.  
دوداغی قاچیر یوللارین،  
گؤزلی گولور چؤلرین...

دیلی آچیلیر گوللرین...  
رد اولوب گئدیر ارمنی...

\* \* \*

سسی گلیر غولاغیما شوشانین،  
کۆنلو یارا، قلبی قیریق شوشانین.  
داماریندا قاینار قانی جوشانیم  
یورو اوردوم، یورو قوردوم، شوشایا!

داغ باشیندا چیچک آچمیش کیمیدی،  
بیر آلیله گۆیو قوجموش کیمیدی.  
جانیمیزین روحو اوچموش کیمیدی،  
یورو اوردوم، یورو قوردوم، شوشایا!

شهیدینی آل چیینینه سن یئری،  
یاما جات، بولودلارلا تن یئری.  
آددیملارین قوی تیرتسین گۆی- یئری،  
یورو اوردوم، یورو قوردوم، شوشایا!

ایگیدلرین یاغیلاردان اؤج آلسین،  
 اوزوموزه شانلی صباح آچیلسین.  
 مسجدلردن آذان سسی اوجالسین،  
 یورو اوردوم، یورو قوردوم، شوشایا!

\* \* \*

قصاص قیامته قالمادی، الله،  
 یوردون اوزویونون قاشی آلیندی.  
 شاد خبر گتیردی آچیلان صباح،  
 سئوین، آذربایجان، شوشا آلیندی.

آلیندی داشالارا چیلنن قانیم،  
 بو ظفر ائله او داشا یازیلدی.  
 ۸ نوایبر ۲۰۲۰-  
 تاریخه شرفله شوشا یازیلدی.

اوردوم مظفردی، عسکریم ایگید،  
 ایلمز غروروم، قدیم آیندی.  
 باغلاندى دشمنین بندى-برهسى،  
 وطنین ان اوجا سدى آیندی...

\* \* \*

سئوگیلیلر گونو بیر بهانه دیر،  
 تانری نین وئر گونو سئویرم سنی.  
 گنجه آیدینلیغی، گونون دان اوزو،  
 آخشامین تورانی سئویرم سنی.

باختیمین قاداسین آلانی گلیب،  
 بو قاوال داشی نین چالانی گلیب.  
 آراز قوووشدوروب، کورمو گتیریب،  
 کتابیم، قرآنیم، سئویرم سنی.

ایکی مین یئددی یوز سکسن اوچ دفعه،  
 بوینونا قول سالدی بو بؤیوک ظفر.  
 آ دوغما یورد یئری، آ کند، آ شهر،  
 آ داغیم، آرانیم، سئویرم سنی.

تورپاقلا دانیشیم، سویلا دردلشیم،  
 دوزنله اللشیم، داغلا بئهلشیم.  
 بیر قایا دؤشونده قوی هیکللشیم،  
 شوشام، جان درمانیم، سئویرم سنی!

\* \* \*

یاغیش یاغیر، ایسلانیر  
 مزارین یاشدی، شهید.  
 بوردا نئجه یاتمیسان،  
 یاستیغین داشدی، شهید.

جسمیندن شیرە چکیب،  
 چیچکلەیر تورپاغین.  
 آلتیندا دۆشەییندی،  
 اوستوندسە یورغانین.

اوچرنگلی بایراغی نین  
 نورو دوشوب اوزونە.  
 یئنه سلسلە وطن،  
 ائللر گلر سسینە.

یوللنار دۆیوشلرە  
 آزادلیق جارچیلاری.  
 سیز یئنیلمز اوردونون  
 شاھدلیک یولچولاری.

راحت اول، تا دینج اویو،  
 قانین قالمادی یئردە.  
 دۇنور کۆچکون ائللرین،  
 او، دوغما، عزیز یوردا.

دالغانیر وقارلا  
 بایراغیم قاراباغدا.  
 باشلانیر تورک ائلترین،  
 نوراغی قاراباغدا...

\* \* \*

ایلاهی، نه گۆزل آچیلدی صباح،  
 گلدی کلبه جرین خیر خبری.  
 تورپاغی باشاباش خزینه اولان،  
 داغلارین باشیندا بیتن شهرین.

گۆزو یولدا ایدی، غولاغی سسده،  
 بیر آز دا اینجیکدی بیزدن کلبه جر.  
 بیر وخت چال چاغیرلی، تویلو-دویونلو،  
 بختی بختیمیزله گولن کلبه جر...

...گوڑل یاغیر کلبہ جرین داغینا،  
 ددہ شمشیر، قارا باخ ای، قارا باخ.  
 درد یویولور داغلاری نین دؤشوندن،  
 آخیب گئدیر قارا، باخ ای، قارا، باخ.

آ سوجایت، آہین تمام اولدو کی،  
 بوشالمیشدی سینن آلتی، دولدو کی.  
 آذربایجان بیر غلبہ چالدى کی...،  
 دشمن باغری یارا، باخ ای، یارا... باخ...

دئییردین "نئیلہ یک، باخت بئله باختدی"،  
 ایناندین "هر شئی حل ائدن واختدی."  
 راحت او یو، کلبہ جرین آزاددی،  
 ائل قاییدیر، اورا باخ ای، اورا باخ...

\*\*\*

بو گون ده لاچی نین گونودو، الله،  
 آخر کی، یوردومدان گئدیر ارمنی.



چیینینی گوئلرین تاغینا وئریب،  
شهر بیرجه آنلیق اؤزونه گلیر.

نه لر گؤرمه دی کی، اسیر توریاغیم،  
تالاندی، سویولدو، واری داشیندی.  
هر مردار چکمه دن، اییرنج نفسدن،  
هواسی قارالدی، جسمی آشیندی.

فقط شاخ دایاندی، نامرد دشمنه،  
دائم بوز اوزونو گؤستردی شهر.  
ایناندی، گله جک آزادلیق گونو،  
یاغیا یئرینی گؤستردی شهر.

دولانباچ یوللاری قوللاری کیمی،  
آچیب اوردوموزو قارشیلاییر، باخ...شاهناز شاهین  
دونه نی تاریخده قالاچاق، بو گون  
اوزونه آچیلیر یئنی بیر صاباح...

گۈزۈن آيدىن اولسون، لاچىن، آى لاچىن،  
 سىن دە عمرونون شاد واختى گلدى.  
 فلەيىن چرخى نىن دولانان واختى،  
 دىشمىنلرىن مغلوب، پرت واختى گلدى.

بىلىنى دومانلار قورشاسىن داھا،  
 تىلىنى كولكلر داغىتسىن يىنە.  
 اوغوللار دوغولسون مرد، جسارتلى،  
 آنالار پىر دىيىب بۇيوتسون يىنە.

گۈزلىر ناز ائتسىن گولە، چىچەيە،  
 ايگىدلر آت مېنىب، ميدان سولاسىن.  
 اتالار فرحلە كۆكسون اۋتورسون،  
 كۆرپەلر بختيار، كۆنول خورامان...

قوشلار قاناد چالسین سمادا راحت،  
 هکری کو کورگیب جوشسون فرحدن.  
 یئنه آخشام دوشسون، آی دوغسون گئجه،  
 صاباح گونش قالخسین داغلار بئلیندن...

\* \* \*

ائله بیرجه سنسن، ائله بیرجه سن،  
 ائله بیرجه دندی، ائله بیرجه دن  
 بو ماوی سمایا الیمدن دوشن...  
 او دا گؤیردی!

گؤیردی، گؤیردی، گؤیردی، الله،  
 بو چؤللو بیابان، بو یئر گؤیردی...  
 اللهین آچدیغی او سر گؤیردی...  
 قالمادی بیر دردیم،  
 مدام، گؤیردی!

هواسی باشیمدان گئتمه میشدی کی،  
 یئرینی اؤزگهسی توتمامیشدی کی...  
 باخ بو چوپور داش دا، او سیلدیریم دا،  
 توتدو کیشی کیمی وئردیگی سؤزو...  
 آدام، گؤیردی!

گؤیلرین اتیی، سؤالرین اوستو،  
 قایالارین آلتی، یوللارین اوستو،  
 باجامیزدان چیخان او کهنه توستو  
 اودونسوز، اوجاقسیز قالخیب گؤیردی...

اوشاق تک سئویندی هر جیغیر، هر ایز،  
 داغلار یتیم ایدی، چؤلر کیمسه سیز.  
 یئردی اوستومه اسیر کندیمیز،  
 سپدی گؤز یاشینی دام-دام، گؤیردی...  
 زنگیلان، قوبادلی، آغدام گؤیردی!...

\*\*\*

آن گۆزل شعرى سن يازدين،  
 عالی باش کوماندانیم!..  
 مبتداسی، تعیینی، خبری اۆز یئرینده.  
 آذربایجان عسکری جبهه نین کۆز یئرینده  
 دشمنلرین باشینا اود آله ییر داوادا!..

خالق دمیر یومروق کیمی بیرلشمیش اطرافیندا،  
 هر سۆزون بیر غلبه، هر ظفرین سۆز سنین!  
 گۆزله ییر دوغماسی تک هر ساعت هر کس سنی...  
 هر عسکرین قهرمان، اوردونسا شجاعتلی...  
 دولتینه صادقدی، خالقینا صداقتلی...

نه یازسام سنه چیخیر، نطقیمه سن گلیرسن،  
 سن ائله آتاتورکه، حیدره تن گلیرسن.  
 ها باخیرام، هر دفعه منه وطن گلیرسن،  
 باشقا نه دئسم آزدی...  
 عالی باش کوماندانیم!

دانیشرسان ایناملا، سوسورسان افتخارلا،  
 اطرافیندا اولو خالق دایانیدی وقارلا.  
 غرورلا دالغالانیر، بایراغیمیز غرورلا...  
 تا قاراباغدا یازدی...  
 عالی باش کوماندانیم!..

\* \* \*

...بیتدی محاربه، قورتاردی داوا،  
 آچیلدی قیفیللی، باغلی قاپیلار.  
 چیخدی آزادلیغا قاراباغیمیز،  
 چیخدی آزادلیغا او داغلاریمیز...  
 چیخدی آزادلیغا اوتلاقلاریمیز...

اینینه آل-الوان دونونو گئییب،  
 چیخیب بایرام ائتدی یایلاقلاریمیز...  
 سئوینجدن آغلادی اوبالاریمیز...  
 باشلاندى اوغورلا برپا ایشلری،  
 آسفالت یول چکیلدی سوقوووشانا.

بیر یول دا قول آچیب شوشایا گئدیر...  
 چیسکینه، دومانا ال ائدیب قالخیر،  
 بو یول باش گوٲوروب اللهها گئدیر.  
 دئییر "حاق نازلەر، آما اوزولمز".  
 بو تورپاغین آهی یئرده قالمادی.

قالمادی حسابی قیامت گونه،  
 قصاصی آلیندی، شوکور، قالمادی.  
 سرحدّه محکمدی، آییق-سایقدی،  
 وطنین پولاد تک متین عسکری.  
 ان چتین دؤیوشدن اوزواغ چیخان،

عصرین ساواشیننی اودان عسکری.  
 داغیلیمیش ائولرین روحو شادلانیر،  
 اونلار دا یارالی، یا دا شهیددی.  
 بولاقلار، مئشه لر، اوتلار، چیچکلر،  
 قاتیل عملینه دیری شاهددی.

بیلسین، آگاه اولسون دشمنلریمیز،  
 دئمشدیک بو یوردا قاییداجاغیق.  
 دنیانین مرکزی-قاراباغیمدا،  
 یئنی بیر گلستان یاراداجاغیق!  
 دنیا یا گؤستر دیک تور کلویوموزو،

دنیا یا گؤستر دیک سرت اوزوموزو!  
 قالدیر دیک گؤیلره حاق سسیمیزی،  
 یازدیق، قانلا یازدیق تاریخیمیزی...  
 دنیانین ان اوجا یئریندن آسدیق  
 آسدیق قاراباغدان بایراغیمیزی!..

\*\*\*

غلبه یاراشیر منیم خالقیم،  
 یئل ووروب اسدیریر غالب بایراغی.  
 آچیلیر قانادی آذربایجانین،  
 گئینیب، بزه نیب بایرام سایاغی...



ایکی مین یئددی یوز سکسن اوچ ایگید،  
 ایکی مین یئددی یوز سکسن اوچ حیرت!  
 ایکی مین یئددی یوز سکسن اوچ اوغول،  
 تورپاغا جان وئردی، یوردا فخارت!..

یئنه اؤنده گئدیر قهرمان پولاد،  
 سیرلی تبسمو دوداقلاریندا.  
 ساغیندا، سولوندا جمع عسکرلری،  
 فخرله آدیملاییر عالی میداندا.

باخیر، افتخارلا سیر ائدیر الهام،  
 عالی باش کوماندان، حیدرین اوغلو!..  
 عصرین ساواشیننی آپاران کیشی،  
 یوردونو دنیا یا تانیدان کیشی...

بیر باخ، دالاغلانیر ماوی سمادا،  
 اوچ رنگلی بایراغی آذربایجانین.  
 جنت قاراباغدا، آنا یوردومدا،  
 باشلانیر نوراغی آذربایجانین!..

قەرمان اوردوموز دوزولوب صف-صف،  
باشینی دیک توتوب نظاملا گئچیر.  
دشمن باغری یاران سلاح، تکنیکا،  
غالب عسکرلرله قول-بو یون کئچیر.

آزادلیق میدانی قاینار بیر اوجاق..  
دانی شیر آراملا الهام علییئو:  
"نه واخت باش قالدیر سا بیلسین ارمی،  
یئنه ده طالعی بیله اولاجاق..."

اردوغان سسینه سس وئیر ارون،  
آذربایجان اؤزگور، قاراباغ آزاد!..  
کاردئشیز، کاردئشیدیر اؤلکلریمیز،  
بیردیر یوللاریمیز، قوشادیر بو آد...

قەرمان ضابطلر، ایگید عسکرلر،  
بایرام لباسیندا کئچیر میداندان.  
آقارتال باخیشلی، مغرور یئریشلی،  
اؤزون قاراباغسان، آذربایجانسان!...

عالی باش کوماندان، یاشا، چوخ یاشا،  
آتا وصیتین یئتیردین باشا.  
قایتاردی شوشانی صاحب‌رینه،  
قہرمان اوردوموز الہاملا قوشا...

سون

**Tanrının adıla**

# **Zəfər Nəğmələri**

**Şahnaz Şahin**

**köçürən və hazırlayan:Əli Aslanı**

**nəşriyyat:şahmat**